

**Ysgol Gynradd
Gwaelod y Garth
Primary School**

POLISI PERTHNASOEDD AC YMDDYGIAD CADARNHAOL

Yn Cynnwys Atal ac Ymateb i Ymddygiad Bwlio

Dyddiad Polisi / *Dyddiad Polisi:*

Hydref 2026

Cyfrifoldebau / *Cyfrifoldebau:*

Pennaeth, Llywodraethwyr, Holl staff
Pennaeth, Llywodraethwyr, Pob Staff

Cyflwyniad a Nodau

Nod y polisi hwn yw hyrwyddo amgylchedd diogel lle gall plant dyfu a theimlo'n ddiogel, ac i helpu plant i ddod yn aelodau cadarnhaol, cyfrifol a chynyddol annibynnol o'r ysgol a'r gymuned ehangach. Mae Ysgol Gwaelod y Garth yn gymuned ofalgar ac mae ei gwerthoedd wedi'u hadeiladu ar ymddiriedaeth a pharch at bawb. Mae'n brif nod ein hysgol bod pob aelod o gymuned yr ysgol yn teimlo eu bod yn perthyn, yn cael eu gwerthfawrogi ac yn cael eu trin yn deg.

Mae ein Polisi Rheoli Perthnasoedd ac Ymddygiad Cadarnhaol wedi'i gynllunio i gefnogi'r ffordd y gall pob aelod o gymuned yr ysgol fyw a gweithio gyda'i gilydd mewn modd effeithiol, parchus ac ystyriol. Mae wedi'i gynllunio i hyrwyddo ymddygiad da, yn hytrach na chanolbwyntio ar ymddygiad annymunol. Nid yw'n ymwneud yn bennaf â gorfodi rheolau. Ei nod yw hyrwyddo perthnasoedd ac ymddygiad cadarnhaol o fewn a thu allan i'r ystafell ddosbarth i ganiatáu i bawb weithio gyda'i gilydd. Ei nod yw meithrin yr egwyddor o hunan-ddisgyblaeth ac ymwybyddiaeth o'r cyfrifoldeb sydd gan bob unigolyn am eu gweithredoedd eu hunain.

Mae'r ysgol yn gweithredu egwyddorion dulliau adferol fel rhan annatod o'n polisi. Fel ysgol sy'n parchu Hawliau Plant, mae'r polisi hwn hefyd yn cael ei weithredu yn unol ag egwyddorion Hawliau'r Plentyn Confensiwn y Cenhedloedd Unedig sy'n rhoi hawl i blant gael addysg heb gael eu heffeithio gan eraill.

Egwyddorion a Gwerthoedd yr ysgol

Mae pob aelod o'n hysgol yn bwysig ac yn cael ei werthfawrogi ac mae ganddynt gyfraniad pwysig i'w wneud i gymuned yr ysgol. Mae gan bob aelod o gymuned ein hysgol gyfrifoldeb i ddangos parch at eraill ac eiddo. Rhaid iddynt fod yn barod i rannu a dangos derbyniad, caredigrwydd a chwarteisi tuag at bawb maen nhw'n cwrdd â nhw ar safle'r ysgol a thu hwnt.

Mae ymddygiad da a sgiliau cymdeithasol yn cael eu hannog a'u datblygu o ddyddiau cyntaf plentyn. Mae plant yn cael eu helpu i ddod yn hyderus ac yn barchus o farn eraill. Mae'r blynyddoedd cynnar yn amser pwysig i blant sefydlu patrymau ymddygiad pwrpasol. Mae datblygu chwarae cydweithredol yn hanfodol os yw plant am ddysgu bod yn garedig ac i rannu ag eraill. Ein bwriad yw creu ymdeimlad o gymuned yn ein hysgol ac yn yr ystafell ddosbarth.

Mae cymuned yn ymwneud â:

- Pob plentyn yn cael ei werthfawrogi a'i ddathlu, gyda phob plentyn yn unigryw o fewn y cyfanrwydd ehangach
- Cynhwysiant, agor y drws i'r byd ehangach, cydnabod rhyng-ddibyniaeth ac, os oes angen, ffurfio cylchoedd o ffrindiau ar gyfer plant ynysig
- Perthnasoedd sy'n seiliedig ar barch i'r ddwy ochr a chyfathrebu agored
- Gwrthdaro yn cael ei gydnabod a'i weithio drwyddo
- Rhannu hanesion a diwylliannau
- Byw, tyfu a newid yn unigol ac ar y cyd
- Lle diogel a heriol lle gall plant ffynnu

Yn yr ysgol, rydym yn gwerthfawrogi ymdrech, gwaith caled ac ymddygiad da. Rydym yn trin pob plentyn yn deg ac yn gweithredu'r polisi ymddygiad hwn mewn ffordd gyson tra hefyd yn cofio anghenion unigolion. Mae'r ysgol yn gosod ffiniau ymddygiad derbyniol ac yn paratoi plant ar gyfer bywyd y tu hwnt i'r ysgol. Mae gan yr ysgol ddisgwyliadau uchel ac mae'n gwobrwyo ymddygiad da, gan ei bod yn credu y bydd hyn yn datblygu ethos o garedigrwydd a chydweithrediad.

Credwn fod angen canmoliaeth, cefnogaeth, cydnabyddiaeth ac anwyldeb ar bob plentyn. Credwn fod ymddygiad yn uniongyrchol gysylltiedig â pherthnasoedd iach a chadarnhaol. Ein nod yw creu awyrgylch dysgu cadarnhaol trwy:

- Hyrwyddo ymddygiad da, cyfrifoldeb a hunan-ddisgyblaeth
- Cefnogi pob aelod o gymuned yr ysgol i adeiladu perthnasoedd cadarnhaol
- Gweithio ar y cyd i greu amgylchedd gofalgar a chefnogol
- Ymateb yn briodol i anghenion unigol ac annog plant i wneud yr un peth
- Cydnabod a chanmol ymddygiad ac ymdrech dda
- Darparu cwricwlwm ysgogol a chyfoethog sy'n gofyn am gyfranogiad llawn
- Sicrhau cysondeb drwy'r ysgol

Rydym yn diffinio ymddygiad amhriodol yn nhermau'r niwed neu'r niwed posibl y mae'n ei achosi i eraill ac wrth ddelio â digwyddiad rydym yn anelu at ddarganfod sut mae pob ochr yn teimlo a'r hyn sydd ei angen arnynt, er mwyn gallu adfer perthnasoedd. Lle bo'n bosibl, rydym yn credu mewn deialog fel bod pawb sy'n gysylltiedig yn cael cyfle i gyfathrebu a chydweithredu â'i gilydd.

Dulliau Adferol

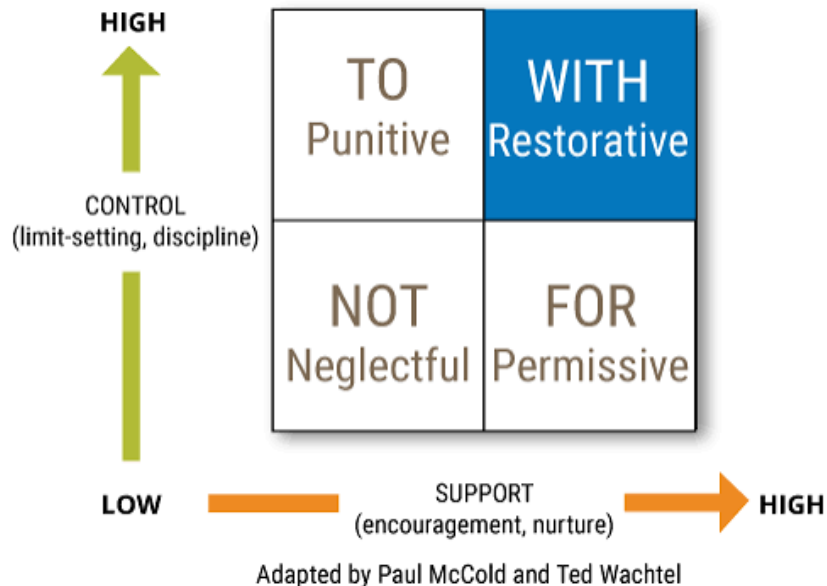
Yn Ysgol Gwaelod y Garth rydym yn gweithio'n gyson o fewn fframwaith o ddulliau adferol. Mae hyn yn ein galluogi i adeiladu diwylliant ysgol gyfan sy'n seiliedig ar adeiladu perthnasoedd cryf, parchus a disgwyliadau a rennir. Yn y pen draw, mae'r dulliau hyn yn meithrin diwylliant ysgol mwy cadarnhaol, parchus lle mae gwrthdaro yn dod yn gyfle i ddysgu a thyfu. Rydym yn mabwysiadu arferion rheolaidd fel 'check-ins', amser cylch, nodi anghenion a datrys problemau cydweithredol i helpu plant i deimlo eu bod yn cael gwrandawriad, yn ym gysylltiedig ag eraill, ac yn gyfrifol am eu gweithredoedd. Mae ein staff yn modelu iaith adferol, yn mynd i'r afael â phryderon yn gynnar, ac yn cefnogi disgyblion i fyfyrion a thrwsio perthnasoedd mewn ffyrdd sy'n briodol i'w hoed.

Elfen bwysig o'n dull adferol ysgol gyfan yw datblygu dealltwriaeth flaengar o deimladau, emosiynau ac anghenion. Mae hyn hefyd yn rhan bwysig o'n cwricwlwm lechyd a Lles. Anogir plant i drafod a deall sut rydym yn delio â 'theimladau', gan gynnwys agweddau fel:

- Cydnabod, deall a mynegi eu hemosiynau eu hunain
- Cydnabod eu hanghenion eu hunain
- Cydnabod emosiynau ac anghenion eraill
- Dangos dealltwriaeth o emosiynau ac anghenion eraill
- Delio ag emosiynau anodd.

Rydym yn anelu at **gefnogaeth uchel a ffiniau uchel** fel bod plant yn cael gofal ac yn cael eu cadw i ddisgwyliadau clir. Rydym yn gweithio *gyda* phlant i'w helpu i

ddeall effaith eu dewisiadau tra'n teimlo eu bod yn cael eu cefnogi i wneud pethau'n iawn. Trwy gyfuno ffiniau cyson â pherthnasoedd cryf, rydym yn cefnogi disgyblion i ddatblygu cyfrifoldeb, hunan-reoleiddio ac ymddygiad cadarnhaol.

Mae dulliau adferol yn anelu at atgyweirio niwed ac ailadeiladu perthnasoedd yn hytrach na dim ond rhoi bai neu gosb. Maent yn annog plant i ddeall effaith eu gweithredoedd a chymryd cyfrifoldeb mewn amgylchedd cefnogol, sy'n canolbwyntio ar ddatrysiadau. Mae ein hymateb i ymddygiad heriol neu amhriodol yn cynnwys adeiladu perthnasoedd ac atgyweirio niwed. Ein nod yw cydnabod teimladau, anghenion a hawliau pob parti. Rydym yn deall bod gan y person sy'n cael ei niweidio a'r person sydd wedi niweidio anghenion tebyg. Efallai y bydd angen arnynt:

- Rhywun i wrando
- Amser i dawelu a myfyrio
- Cyfle i ofyn neu gyfle i esbonio
- Ymddiheuriad diffuant neu gyfle i ymddiheuro
- Pethau i'w cywiro i allu symud ymlaen

Mae staff Ysgol Gwaelod y Garth yn ceisio diwallu'r anghenion hyn drwy'r ffordd yr ydym yn ymateb i ddigwyddiadau, gan roi amser i drafod, dangos empathi a gweithio ar y cyd i ddod o hyd i atebion. Wrth ddelio â gwrthdaro rydym yn gofyn y cwestiynau canlynol:

1. Beth ddigwyddodd?
2. Sut oeddech chi'n teimlo? Beth oeddech chi'n ei feddwl ar y pryd?
3. Pwy sydd wedi cael eu heffeithio?
4. Beth sydd angen arnoch chi?
5. Beth sydd angen digwydd nawr?

Trwy ofyn y cwestiynau hyn rydym yn helpu pob ochr i ddechrau deall eu meddyliau,

teimladau ac anghenion eu hunain ac eraill. Ein nod yw annog plant i feddwl sut mae eu hymddygiad yn effeithio ar eraill ac i alluogi'r plant i ddatblygu 'cwmpawd moesol mewnol'.

Ysgol sy'n parchu hawliau

Mae Ysgol Gwaelod y Garth yn 'Ysgol sy'n Parchu Hawliau.' Mae'r ysgol yn cydnabod ymrwymiad Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, sy'n ei roi wrth wraidd cynlluniau, polisïau, ethos a gweithredoedd yr ysgol.

- **Erthygl 12** - Mae gen i'r hawl i gael gwrandawriad a'm cymryd o ddifrif
- **Erthygl 19** – Mae gen i'r hawl i gael fy amddiffyn rhag cael fy niweidio neu gael fy nhrin yn wael
- **Erthygl 28** - Mae gen i hawl i addysg
- **Erthygl 29** - Yr hawl i fod y gorau y gallaf fod
- **Erthygl 37** - Yr hawl i gael fy nhrin yn deg

Ymddygiad derbyniol

Rydym yn disgwyl i bob aelod o gymuned yr ysgol ymddwyn yn briodol bob amser, i ddangos parch a moesau tuag at eraill, i siarad yn gwrtais a chynnig help lle bo angen. Rydym yn disgwyl i bawb geisio eu gorau ac i weithio'n galed.

Rydym yn ceisio:

- Creu amgylchedd cadarnhaol, cytûn gyda disgwyliadau uchel, realistig.
- Sicrhau triniaeth deg i bawb, waeth beth fo'u hoedran, rhyw, hil a gallu.
- Annog perthnasoedd sy'n seiliedig ar garedigrwydd, parch, gonestrwydd, goddefgarwch a dealltwriaeth o anghenion eraill.
- Datblygu dinasyddion egwyddorol gwybodus sydd â dealltwriaeth o reolau, hawliau a chyfrifoldebau.
- Gofalu am yr amgylchedd a'r byd naturiol.
- Annog pawb i fod yn garedig.

Yr ymddygiadau yr hoffem eu gweld yn yr ysgol i sicrhau bod gennym ysgol hapus lle gall pob plentyn ffynnu yw:

- Caredigrwydd a meddylgarwch
- Parch at eraill a phob eiddo
- Moesoldeb, cwrteisi a defnydd briodol o iaith
- Helpu rhai mewn angen a gofalu am ein hysgol
- Ceisio'n galed a gwneud ein gorau glas
- Cyfathrebu'n barchus
- Gwrando ar ein gilydd
- Dwylo, traed a geiriau caredig.

Lle nad yw safonau ymddygiad yn dderbyniol, mae'r ysgol yn ceisio bod yn **gadarn, teg, clir a chyson**:

- **yn gadarn** yn y camau hynny; mae'r disgybl yn cael ei wneud yn ymwybodol bod ei ymddygiad yn annerbyniol ac mae digwyddiadau difrifol yn cael eu trin yn unol â hynny.
- **teg** yn yr ystyr bod natur y weithred yn ymwneud â'r ymddygiad a hefyd yn caniatáu amgylchiadau unigol.
- **yn glir** yn y ffaith bod disgyblion a rhieni yn deall y disgwyliadau.
- **cysondeb** yn y ffaith bod canllawiau clir yn cael eu rhoi i staff i hyrwyddo cysondeb wrth ymdrin ag achosion o gamymddwyn a bod camau gweithredu yn cael eu defnyddio'n gyson.

Er mwyn bod yn effeithiol, rhaid i bob aelod o staff orfodi'r polisi yn drylwyr ac yn gyson. Rhaid i'r holl staff bob amser atgyfnerthu polisi'r ysgol ar gyfer ymddygiad a disgyblaeth y tu fewn a thu allan i'r ystafell ddosbarth.

Bwlio

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod pob aelod o'n cymuned ysgol yn teimlo'n ddiogel, yn cael ei werthfawrogi a'i barchu. Nid yw bwlio yn cael ei oddef yn Ysgol Gwaelod y Garth a bydd bob amser yn cael ei gymryd o ddifrif. Rydym yn cydnabod bwlio fel ymddygiad sy'n cael ei ailadrodd, yn fwriadol ac wedi'i dargedu, lle mae anghydbwysedd pŵer sy'n ei gwneud hi'n anodd i'r person sy'n profi'r ymddygiad amddiffyn ei hun. Gall bwlio fod yn gorfforol, ar lafar, emosiynol, cymdeithasol, yn seiliedig ar ragfarn neu ar-lein (seiberfwlio).

Yn unol â'n ethos adferol, rydym yn deall bod digwyddiadau o fwlio yn achosi niwed i berthnasoedd, lles a hawl pob plentyn i deimlo'n ddiogel a dysgu'n llwyddiannus. Mae ein hymateb felly yn canolbwyntio ar atal yr ymddygiad, cefnogi'r rhai yr effeithir arnynt, helpu plant i ddeall effaith eu gweithredoedd ac atgyweirio perthnasoedd lle bynnag y mae hyn yn briodol ac yn ddiogel i wneud hynny.

Pan adroddir pryderon am fwlio, bydd yr ysgol yn:

- Gwrando'n ofalus ar yr holl bobl sydd ynghlwm.
- Cymryd pob adroddiadau o ddifri ac ymchwilio yn brydlon.
- Darparu cymorth i unrhyw blentyn sydd wedi profi bwlio.
- Gweithio gyda phlant sydd wedi arddangos ymddygiadau bwlio i'w helpu i ddeall effaith eu gweithredoedd a gwneud newidiadau cadarnhaol.
- Defnyddio sgysiau a chyfarfodydd adferol, lle bo hynny'n briodol, i atgyweirio niwed ac ailadeiladu perthnasoedd.
- Gweithredu sancsiynau cymesur lle bo angen, yn unol â'r polisi hwn.
- Cadw rhieni yn hysbys am bryderon sylweddol, camau a gymerwyd a'r camau nesaf y cytunwyd arnynt.
- Monitro'r sefyllfa i sicrhau bod yr ymddygiad wedi stopio a bod pob plentyn yn teimlo'n ddiogel.

Er bod dulliau adferol yn rhan allweddol o'n hymateb, diogelwch a lles plant fydd ein blaenoriaeth gyntaf bob amser. Dim ond pan fo'n briodol a phan pawb yn barod i gymryd rhan y defnyddir cyfarfodydd adferol. Gall digwyddiadau ailadroddus neu ddifrifol arwain at ymyriadau a sancsiynau pellach yn unol â'r polisi hwn.

Canmolïaeth a gwobrwyo

Rydym bob amser yn falch o gael y cyfle i gydnabod llwyddiannau disgyblion a staff ysgol mewn nifer o wahanol ffyrdd. Rhoddir pwyslais ar ganmolïaeth ac atgyfnerthu cadarnhaol yn hytrach nag ar ganlyniadau. Gall staff gynnig ystod o wobrau, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r rhai a amlinellir isod:

- Canmolïaeth a gwobr lafar am gyflawniadau, ymdrech, cynnydd ac agweddau cadarnhaol tuag at waith ac eraill.
- Canmolïaeth a gwobrwyo am garedigrwydd, parch at eraill a helpu eraill neu gymuned yr ysgol.
- Pwyntiau Llys a Dojo am ymdrech, caredigrwydd, parch ac ystod eang o ymddygiadau eraill sy'n gysylltiedig â phedwar diben craidd ein cwricwlwm.
- Sticeri a wobrau diriaethol eraill.
- Mae tystysgrifau wythnosol 'Disgybl yr Wythnos' yn cyd-fynd â phedwar diben craidd ein cwricwlwm.
- Tystysgrifau wythnosol 'Seren Cymreictod'.
- Rhannu gwybodaeth gyda rhieni am llwyddiannau disgyblion.
- Mae llwyddiannau y tu allan i'r ysgol yn cael eu cydnabod yn ein gwasanaethau.
- Adroddiadau a chylchlythyrau rheolaidd i rieni.
- Tynnu sylw at ymdrech a charedigrwydd trwy dynnu sylw at lwyddiant i aelodau eraill o staff, gan gynnwys uwch arweinwyr a'r Pennaeth.

Sanctsiynau

Lle mae ymddygiad yn disgyn yn is na'r safon uchel yr ydym yn ei ddisgwyl yn ein hysgol, bydd angen cyflwyno sanctsiynau weithiau. Bydd y rhain bob amser yn cael eu cymhwyso o fewn ein dull cyson, teg ac adferol. Mae sgysiau adferol yn sicrhau bod plant yn ymwybodol o ganlyniadau eu gweithredoedd arnyn nhw eu hunain ac eraill. Ar ôl i sanctsiwn gael ei 'weithredu', mae dechrau newydd yn ddisgwyliedig gan ddisgyblion ac yn cael ei roi gan staff.

Gall staff fabwysiadu ystod o sanctsiynau, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r rhai a amlinellir isod:

- Anwybyddu Tactegol: Osgoi ymddygiad annerbyniol a thynnu sylw at ymddygiad derbyniol a'i wobrwyo.
- Atgoffa o ddisgwyliadau: esboniad o ddisgwyliadau ac atgoffa o gyfrifoldebau ac effaith ymddygiad annerbyniol ar eraill.
- Trafodaeth 1-1 gydag aelod o staff i drafod yr ymddygiad a'i effaith ar eraill.
- Trafodaeth gydag aelod o uwch dîm arweinyddiaeth yr ysgol.
- Colli Breintiau: Dylai colli braint fod yn berthnasol i'r plentyn ac yn rhesymol.
- Amser tu allan i'r dosbarth gydag aelod o'r uwch dîm arweinyddiaeth.
- Gwaharddiad Cyfnod Penodol neu Barhaol: os bydd digwyddiad difrifol neu fod rheolau'r ysgol yn parhau i gael eu torri'n ddifrifol, bydd y Pennaeth yn ystyried a yw gwaharddiad cyfnod penodol neu barhaol yn addas. Bydd rhieni yn cael eu hysbysu ar unwaith dros y ffôn a thrwy lythyr.

Byddwn ond yn gwahardd disgybl os yw eu hymddygiad yn annerbyniol iawn e.e.

parhau i ddefnyddio trais corfforol neu os ydynt yn tanseilio disgyblaeth yr ysgol gyfan. Bydd yr ysgol bob amser yn gweithredu yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru ar bob gwaharddiad cyfnod penodol a pharhaol. (*Gwahardd o ysgolion ac uned cyfeirio disgyblion, 2024*)

Bydd y Corff Llywodraethu yn cael ei hysbysu o bob gwaharddiad. Mae'n ddyletswydd ar y Corff Llywodraethu i sicrhau bod y polisi yn cael ei weithredu a'u bod yn monitro nifer y gwaharddiadau a'r ataliadau.

Cyfrifoldebau

Mae gan y **Pennaeth** gyfrifoldeb i:

- Sicrhau a chynnal trefn ac ymddygiad bob amser yn ystod y diwrnod ysgol.
- Adrodd yn ôl i Lywodraethwyr ar effeithiolrwydd y polisi.
- Cefnogi staff i weithredu'r polisi hwn a gosod safonau ymddygiad ar draws yr ysgol.
- Sicrhau iechyd, diogelwch a lles holl ddisgyblion a staff yr ysgol.
- Cadw cofnodion manwl o'r holl achosion difrifol o ymddygiad a adroddir.

Mae gan bob **aelod o staff** gyfrifoldeb am:

- Hyrwyddo ethos o ofal, parch ac ystyriaeth i eraill.
- Darparu model rôl da i ddisgyblion ar gyfer ymddygiad.
- Trin pob disgybl yn deg a gyda pharch, tosturi a dealltwriaeth.
- Gwrando ar blant a bod yn hygyrch iddynt.
- Osgoi cywilydd, darostyngiad a coegni.
- Sefydlu perthnasoedd priodol rhwng oedolion a disgyblion lle mae pawb yn cael eu parchu.
- Sefydlu amgylchedd trefnus a thaclus.
- Darparu ar gyfer anghenion unigol trwy osod tasgau perthnasol y mae disgyblion yn eu mwynhau
- Gwahaniaethu gwaith fel bod pob plentyn yn cael cyfle i lwyddo.
- Sefydlu disgwyliadau uchel tuag at agwedd, ymdrech, cyflawniad ac ymddygiad.
- Cyfrifoldeb yr athro dosbarth yw sicrhau bod disgwyliadau'r ysgol yn cael eu rhoi ar waith yn eu dosbarth, a bod y disgyblion yn eu gofal yn ymddwyn mewn modd cyfrifol yn ystod amser gwersi.
- Mabwysiadu safonau uchel o reoli ystafell ddosbarth bob amser sy'n cynnwys cymryd camau ataliol i sicrhau bod disgyblion yn cael y cyfle gorau i lwyddo yn ogystal ag ymateb i ddigwyddiadau wrth iddynt ddigwydd.
- Cynnal safon uchel o drefniadaeth yr ystafell ddosbarth. Mae'n bwysig bod pob athro yn disgwyl safonau ymddygiad da yn eu hystafell ddosbarth er mwyn i'r disgyblion allu gweithio a dysgu'n effeithiol.
- Sicrhau datblygiad sgiliau cymdeithasol.
- Sicrhau bod rheolau a disgwyliadau yn berthnasol a sicrhau bod y rheswm dros reolau ysgol unigol a strategaethau disgyblaeth yn amlwg.
- Cydnabod bod addysgu a dysgu effeithiol a rheoli'r ystafell ddosbarth yn ddylanwad amhrisiadwy ar yr hinsawdd ymddygiad o fewn yr ysgol

- Mae athrawon dosbarth yn gyfrifol am adrodd i rieni am gynnydd, cyflawniadau, ymdrech, lles ac ymddygiad eu plentyn a gallant hefyd gysylltu â rhiant os oes pryderon am ymddygiad neu les plentyn.
- Ar ddechrau'r flwyddyn ysgol, mae'n gyfrifoldeb ar athrawon dosbarth i weithio gyda'r disgyblion i atgyfnerthu egwyddorion ein polisi Perthnasoedd ac Ymddygiad Cadarnhaol.
- Bydd staff yn sefydlu ac yn atgyfnerthu systemau dosbarth yn gyson i hyrwyddo hunan-barch ac i hyrwyddo agweddau cadarnhaol tuag at ddysgu. Yn y modd hwn, mae pob plentyn yn yr ysgol yn gwybod y safon ymddygiad yr ydym yn ei ddisgwyl.
- O dan arweiniad yr ALNCo, gweithio gydag asiantaethau allanol, yn ôl yr angen, i gefnogi a llywio cynnydd pob disgybl.

Cyfrifoldebau Rhieni

- Mae'r ysgol yn cydweithio â rhieni, fel bod y disgyblion yn derbyn negeseuon cyson am sut i ymddwyn gartref ac yn yr ysgol.
- Rydym yn disgwyl i rieni gefnogi dysgu eu plant, ac i gydweithredu â'r ysgol. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod eu plant:
 - yn brydlon ac yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd
 - cael digon o gwsg bob nos
 - cael brecwast cyn dod i'r ysgol, oni bai eu bod yn mynychu clwb brecwast
 - wedi'u gwisgo'n addas ar gyfer y tywydd ac ar gyfer gweithgareddau ysgol (fel addysg gorfforol)
- Rydym yn ceisio creu deialog gefnogol rhwng cartref ac ysgol, ac rydym yn hysbysu rhieni ar unwaith os oes gennym unrhyw bryderon ynglŷn â lles neu ymddygiad eu plant. Rydym yn disgwyl i rieni weithio'n agos gyda ni i gefnogi unrhyw anghenion a gweithredoedd sy'n hyrwyddo lles ac ymddygiad cadarnhaol.
- Rydym yn disgwyl i rieni roi gwybod i'r ysgol am unrhyw amgylchiadau a allai effeithio ar ymddygiad neu allu eu plentyn i ddysgu.
- Rydym yn disgwyl i bob teulu fynychu cyfarfodydd gwybodaeth a nosweithiau rhieni i drafod cynnydd eu plentyn a chefnogi unrhyw argymhellion a chynghor.
- Rydym yn disgwyl i rieni gefnogi disgwyliadau'r ysgol. Gall plant sy'n teimlo anghysondeb rhwng disgwyliadau gartref ac ysgol gael problemau wrth addasu i fywyd ysgol a gallant arddangos ymddygiad amhriodol.
- Rydym yn disgwyl i rieni annog eu plant i fod yn gwrtais i bob oedolyn ac i blant eraill.
- Rydym yn disgwyl i rieni/gofalwyr gefnogi dysgu eu plentyn, ac i gydweithredu â'r ysgol, fel y nodir yn y cytundeb cartref-ysgol. Rydym yn ceisio adeiladu deialog gefnogol rhwng y cartref a'r ysgol, ac rydym yn hysbysu rhieni/gofalwyr ar unwaith os oes gennym bryderon am les neu ymddygiad eu plentyn.
- Rydym yn disgwyl i rieni/gofalwyr roi gwybod i'r ysgol yn brydlon os yw pryderon am fwlio, lles neu ymddygiad yn parhau ar ôl ymyrraeth ysgol. Mae cyfathrebu parhaus rhwng cartref ac ysgol yn hanfodol i sicrhau bod pryderon yn cael eu datrys yn llawn, y gellir darparu cymorth priodol a bod plant yn parhau i fod yn ddiogel ac yn gallu ffynnu.

Cyfrifoldebau Llywodraethwr

- Monitro effeithiolrwydd y Polisi Ymddygiad trwy brosesau hunan-werthuso'r ysgol. Mae'r rhain yn cynnwys adroddiadau'r pennaeth i Lywodraethwyr a gwaith y cwrwllwm a'r pwyllgorau ysgol.
- Sicrhau bod polisïau datblygu staff a rheoli perfformiad yn hyrwyddo cyfleoedd o ansawdd da i sicrhau bod y polisi hwn yn cael ei gyflawni i'r safon uchaf.
- Adolygu gwaharddiadau a symudiadau a reolir, lle bo angen, drwy'r Pwyllgor Disgyblu.
- Sicrhau bod yr holl fframweithiau cyfreithiol yn cael eu dilyn.
- Hyrwyddo cydraddoldeb trwy asesiadau effaith lle bo angen.

Cyfrifoldebau Plant

Mae gofal, parch a maddeuant wrth wraidd pob dull wrth ddelio â materion ymddygiad. Rydym yn disgwyl i'n plant:

- Derbyn cyfrifoldeb am eu gweithredoedd a'u hymddygiad.
- Dangos gofal, ystyriaeth a pharch at blant, oedolion ac eiddo eraill.
- Bod yn gydweithredol, cydweithredol a pharchus.
- Bod yn annibynnol.
- Ymddwyn yn briodol mewn gwahanol gyd-destunau cymdeithasol.
- Gwerthfawrogi eu cyflawniadau eu hunain ac ymfalchïo yn yr ysgol.

Mae'r Cyngor Ysgol yn darparu fforwm i ddisgyblion fynegi pryderon, lleisio barn neu wneud awgrymiadau ar ran eu grwpiau cyfoedion.

Trin Cadarnhaol (Positive Handling)

Ein nod yw sicrhau bod pob disgybl yn teimlo'n ddiogel yng nghymuned yr ysgol. Os oes achlysur pan fyddwn yn teimlo bod disgybl yn berygl i'w hunain neu eraill, byddwn yn defnyddio dulliau rhesymol o *Positive Handling* fel gweithred o ofal yn hytrach na chosb. Dim ond aelodau o staff sydd wedi'u hyfforddi mewn dulliau *Team Teach / Positive Handling* all ddefnyddio'r strategaethau hyn. Os oes angen defnyddio'r strategaethau hyn, byddwn yn dilyn y Polisi Defnydd Rhesymol o Rym.

Ymddygiad annerbyniol

Ni fyddwn yn goddef hiliaeth, bwlio, iaith sarhaus na gwahaniaethu ar sail rhyw, oedran, gallu, crefydd, rhywioldeb neu anabledd corfforol. Ni fydd unrhyw fath o drais yn cael ei oddef naill ai oddi wrth ein plant a'n staff.

Eitemau Gwaharddedig

Gwaherddir disgyblion rhag cario neu fod yn meddu ar yr eitemau canlynol:

- Cyllyll ac eitemau miniog o unrhyw fath
- Cyffuriau anghyfreithlon
- Alcohol
- Sigarêts / Tybaco / papurau sigarêts
- Fêps

- Matsys / tanwyr nwy
- Eitemau wedi'u dwyn
- Unrhyw eitem y mae aelod o staff yn rhesymol amau ei bod wedi cael ei defnyddio, neu sy'n debygol o fod, i gyflawni trosedd neu anafu person neu ddifrodi eiddo.

Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr, fodd bynnag, mae'n restr enghreifftiol o eitemau nad ydynt yn cael eu caniatáu ar safle'r ysgol. Mae'r ysgol yn cadw'r hawl i ychwanegu at y rhestr hon ar fyr rybudd os bydd angen. Os bydd plentyn yn dod ag unrhyw un o'r eitemau gwaharddedig hyn i'r ysgol, gellir ystyried gwaharddiadau mewnol ac allanol.

Chwilio ar amheuaeth

Mae gan staff yr ysgol y pŵer i chwilio ar amheuaeth pan fyddant yn amau y gallai cylllell neu arf arall fod wedi cael ei gario i'r safle neu y gellir ei gario ar ymweliad addysgol oddi ar y safle. O dan y gyfraith gyffredin, mae gan staff yr ysgol y pŵer i gynnal chwiliad corfforol o ddisgybl a'u bag/cot am unrhyw eitem os yw'r disgybl yn cytuno i'r chwiliad. Dylai'r aelod o staff sicrhau bod y disgybl yn deall y rheswm dros y chwilio a sut y bydd yn cael ei gynnal fel bod eu cytundeb i'r chwiliad yn wybodus. Gellir ystyried chwiliad os oes gan yr aelod o staff sail resymol dros amau bod gan y disgybl eitem waharddedig. Cyn i unrhyw chwiliad ddigwydd, bydd yr aelod o staff sy'n cynnal y chwiliad yn esbonio i'r disgybl pam eu bod yn cael eu chwilio, sut a ble mae'r chwiliad yn mynd i gael ei gynnal ac yn rhoi cyfle iddynt ofyn unrhyw gwestiynau. Dylai'r aelod o staff awdurdodedig bob amser geisio cydweithrediad y disgybl cyn cynnal chwiliad a rhaid i aelod arall o staff fod yn bresennol.

Os nad yw'r disgybl yn fodlon cydweithredu â'r chwiliad, dylai'r aelod o staff ystyried pam mae hyn a bydd yn cysylltu â'r rhieni ar unwaith. Ar y pwynt hwnnw gofynnir i'r rhieni fynychu'r ysgol a chynnal y chwiliad. Os na chaiff y chwiliad ei gwblhau, ystyrir gwaharddiad. Dylai rhieni bob amser gael gwybod am unrhyw chwilio am eitem waharddedig sydd wedi digwydd, a chanlyniad y chwilio cyn gynted ag y bo'n ymarferol. Dylai aelod o staff roi gwybod i'r rhieni am yr hyn sydd wedi'i atafaelu a'r camau canlyniadol y mae'r ysgol wedi'u cymryd, gan gynnwys unrhyw sancsiynau a gymhwyswyd. Amlinellir rhagor o fanylion yn 'Ymyrraeth ddiogel ac effeithiol – defnyddio grym rhesymol a chwilio am arfau', Mawrth 2013, Llywodraeth Cymru.

Cymeradwywyd y Polisi / Policy Approved by:

Helen Sharkey
Pennaeth / Head Teacher
Dyddiad / Date: 21.10.26

Dona Lewis
Cadeirydd y Llywodraethwyr / Chair of Governors
Dyddiad / Date: 21.10.26